

Raadsvergadering d.d. : 26 februari 2026

Afdeling : Maatschappij en Ruimte

Portefeuillehouder : Wethouder M. Van Dalen

Onderwerp : Zienswijze bijdragebesluit KempenPlus

Betreffend onderdeel : Taakveld 6 "Sociaal domein"
programmabegroting

Samenvatting

De Kempengemeenten werken samen binnen KempenPlus om inwoners te ondersteunen bij werk, inkomen en meedoen in de samenleving. In 2024 is onderzocht of de manier waarop de gemeenten samen de kosten verdelen nog eerlijk en toekomstbestendig is. Dit onderzoek is begin 2025 afgerond en laat zien dat een aangepaste verdeling beter aansluit bij het gebruik en de verantwoordelijkheden per gemeente. Op basis hiervan heeft het bestuur van KempenPlus in december 2025 unaniem een nieuw bijdragebesluit vastgesteld. Dit voorstel vraagt de gemeenteraad om een positieve zienswijze in te dienen op het nieuwe bijdragebesluit zodat de aangepaste verdeling per 1 januari 2026, met terugwerkende kracht, kan ingaan.

Inleiding

De samenwerking tussen de vijf Kempengemeenten op het gebied van participatie, inkomensondersteuning, begeleid en beschut werk en inburgering is van groot belang voor onze inwoners. Binnen deze samenwerking speelt KempenPlus een centrale rol als uitvoeringsorganisatie. De effectiviteit van onze gezamenlijke inzet is gebaat bij een goede, transparante en toekomstbestendige inrichting van de interne organisatie en een evenwichtige financiële verdeling. In het kader hiervan hebben de gezamenlijke colleges medio 2024 ingestemd met een plan van aanpak voor een onderzoek. Dit is inmiddels door Berenschot afgerond en in maart 2025 opgeleverd. De aanbevelingen richten zich onder andere op het heroverwegen van de huidige verdeelsleutel van de gemeentelijke bijdragen aan KempenPlus. Er is gevraagd aan Berenschot om de verdeelsleutel te toetsen op solidariteit, het profijtbeginnsel en continuïteit. De aanbevelingen van Berenschot vormen de basis van dit advies ten behoeve van een nieuwe verdeelsleutel.

De nieuwe verdeelsleutel is opgenomen in het aangepaste bijdragebesluit dat op 11 december 2025 unaniem is vastgesteld door het bestuur van KempenPlus. Naar aanleiding van dit besluit wordt het vastgestelde bijdragebesluit ter zienswijze voorgelegd aan de vier gemeenteraden van de Kempengemeenten. Na een intensief proces is een positief resultaat bereikt voor een eerlijke verdeelsleutel die voldoet aan het solidariteits-, profijtbeginnsel en continuïteit waarborgt. Om deze reden wordt voorgesteld een positieve zienswijze in te dienen.

Voorstel

1. Een positieve zienswijze in te dienen op het bijdragebesluit KempenPlus.

Beoogd effect

Met dit voorstel beogen we een toekomstbestendige, transparante en evenwichtige financiële basis te leggen onder de samenwerking van de Kempengemeenten op het gebied van participatie, inkomensondersteuning en beschut werk. Door de gemeentelijke bijdragen aan KempenPlus per 01-01-2026 volgens het bijdragebesluit te wijzigen, wordt beter aangesloten bij de daadwerkelijke

verantwoordelijkheden en het profijt per gemeente. Er ontstaat een gedragen verdeelsleutel waarbij uit wordt gegaan van solidariteit, het profijtbeginsel en continuïteit.

Argumenten

1.1 Een verdeelsleutel op basis van Rijksbijdrage is gebaseerd op objectieve maatstaven.

De Rijksmiddelen die gemeenten ontvangen zijn gebaseerd op objectieve maatstaven. De verdeling die het Rijk hanteert voor de bijdrage aan gemeenten biedt een goed instrument om ook de kosten binnen de GR KempenPlus te verdelen. Met de Rijksmiddelen worden de middelen voor Participatie binnen het gemeentefonds bedoeld. In deze systematiek wordt de maatstaf 'huishoudens met een laag inkomen' weggenomen, waardoor de verdeling beter aansluit op de feitelijke doelgroep die binnen KempenPlus wordt bemiddeld.

1.2 In het kader van solidariteit, profijtbeginsel en continuïteit biedt een verdeelsleutel op basis van Rijksmiddelen een betere basis voor de verdeling van de gemeentelijke bijdrage dan de huidige verdeelsleutel.

Het rapport van Berenschot geeft aan dat een verdeelsleutel gebaseerd op Rijksmiddelen ervoor zorgt dat gemeenten bijdragen naar draagkracht (solidariteit), aansluitend bij hun gebruik van de dienstverlening (profijtbeginsel), en afgestemd op hun wettelijke taakstellingen en beschikbare middelen (continuïteit).

1.3 Een verdeelsleutel op basis van Rijksmiddelen is duurzaam en uitvoerbaar.

De Kempen-gemeenten kunnen de kostenverdeling zelfstandig berekenen, gebruikmakend van de inzichtelijke middelen die door het Rijk beschikbaar worden gesteld. Hierdoor is de verdeling niet afhankelijk van externe rekentools, zoals die jaarlijks door Berenschot in opdracht van Cedris en Divosa worden opgesteld. Dit borgt de continuïteit en betrouwbaarheid van de verdeling.

1.4 De taken Wet Inburgering 2021 en Oekraïne-regelingen kunnen in het kader van solidariteit, het profijtbeginsel en continuïteit niet op basis van de genoemde Rijksmiddelen worden verdeeld.

In het rapport van Berenschot zijn deze taken buiten beschouwing gelaten. In de berekeningen is ervoor gekozen te rekenen met een kostenverdeling van deze taken op basis van inwoneraantal per gemeente. De voor deze taken ontvangen Rijksmiddelen verschillen sterk in aard, omvang en looptijd. Het betreft veelal tijdelijke of incidentele financiering die niet structureel onderdeel vormt van de reguliere begroting. Bovendien weerspiegelen de Rijksmiddelen niet de daadwerkelijke inzet, verantwoordelijkheid en het profijt per gemeente binnen de uitvoering door KempenPlus. Een verdeling op basis van deze middelen zou daarom leiden tot ongelijke lastenverdeling tussen gemeenten en afbreuk doen aan de gezamenlijke uitgangspunten van solidariteit, een evenwichtige verdeling naar profijt en een stabiele financiële basis voor de uitvoering. Om die redenen worden deze taken niet meegenomen in de verdeelsystematiek op basis van Rijksmiddelen, maar worden deze kosten verdeeld op basis van inwoneraantal.

Kanttekeningen

1.1 Beleidsmatige keuzes zoals het kostengericht sturen op enkel de rijksbijdrage als gemeentelijke bijdrage aan KempenPlus beperkt de impact van een nieuwe verdeelsleutel.

Het effect van de nieuwe verdeelsleutel zal beperkt zijn indien gemeenten besluiten uitsluitend de ontvangen rijksmiddelen in te zetten voor hun bijdrage aan KempenPlus. Dit betreft echter beleidsmatige keuzes, zoals het herzien van gemeentelijk beleid en opdracht aan KempenPlus. Dergelijke keuzes zijn legitiem, maar staan los van de systematiek van de verdeelsleutel. De verdeelsleutel bepaalt op objectieve en consistente wijze hoe kosten worden verdeeld tussen gemeenten, niet hoeveel middelen gemeenten beschikbaar stellen of op welke wijze zij beleid vormgeven. Deze beleidsafwegingen worden in een ander kader besproken.

Financiën

Hieronder zijn de herverdeeffecten voor de gemeente Bergeijk weergegeven. In de begroting 2026 is een verwachting opgenomen van de verdeeffecten voor de gemeente, deze verwachting valt € 11.000 oplopend naar € 25.000 lager uit. Deze moeten worden bijgesteld middels een

begrotingswijziging. Onderstaande begrotingswijziging is alleen van toepassing op de nieuwe verdeelsleutel KempenPlus. Andere wijzigingen zijn hierin niet meegenomen.

+ is voordeel - is nadeel	2026	2027	2028	2029
Opgenomen effect in begroting	€ 284.316	€ 185.278	€ 118.378	€ 74.177
Nieuw verdeeleffect	€ 272.995	€ 178.140	€ 101.696	€ 49.053
Effect gemeentelijke begroting	€ -11.321	€ -7.138	€ -16.682	€ -25.124

Maatschappelijk verantwoord inkopen

Er is geen sprake van een inkoop/aanbesteding naar aanleiding van dit voorstel.

Communicatie

Het vastgestelde bijdragebesluit wordt gepubliceerd. De nieuwe afspraken over de kostenverdeling worden hiermee formeel bekrachtigd en tevens verwerkt in de begroting van KempenPlus.

Uitvoering

Na afloop van de zienswijzeperiode neemt het bestuur kennis van de ingediende zienswijzen en stelt een nota van zienswijzen op. Het bestuur stelt vervolgens de reactie op de zienswijzen en de definitieve versies van het bijdragebesluit vast. De nieuwe afspraken over de kostenverdeling worden hiermee formeel bekrachtigd en verwerkt in de begroting van KempenPlus.

Bijlagen

1. Bijdragebesluit KempenPlus
2. Brief zienswijze gemeente Bergeijk

Burgemeester en wethouders van Bergeijk,

A.J.M. Ewalds
Gemeentesecretaris

W.J.G. Delissen – van Tongerlo
Burgemeester (wnd.)